

Vragen m.b.t. SB Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
Volt	1	In het overzicht dashboard (pagina 40) staat onder 'Ordenende netwerken voor energie en (circulaire) economie', regel 17: 'Uitwerking geven aan een robuust regionaal systeem voor (circulaire) economie en Energie'. Dit onderdeel krijgt code oranje. Waaruit bestaat het verschil in de formulering van het beleid of uitvoering tussen het Rijk en de provincie en waaruit bestaan de onder de 'Wat' vraag de genoemde de extra hindernissen?	Na het vaststellen van de Omgevingsvisie provincie Utrecht (2021) is de aandacht voor circulariteit toegenomen. In het dashboard is met de kleur oranje aangegeven dat nader moet worden bepaald of en zo ja hoe het voorgenomen landelijke beleid verschilt met het vigerende provinciale beleid. Dat zal bij het opstellen van de Startnotitie Wijziging Omgevingsvisie provincie Utrecht nader worden bepaald. Bij de kolom 'Wat' zijn per perspectief een aantal mogelijke kansen en risico's benoemd.

Ter nadere toelichting zijn hieronder de betreffende teksten uit zowel de Omgevingsvisie provincie Utrecht (OpU), als het Startpakket fysieke leefomgeving van het Rijk opgenomen.

OpU (maart 2021)

(met bladzijdenummering uit pdf-versie)

(blz. 55)

Wereldwijd neemt de vraag naar grondstoffen toe, terwijl de voorraden afnemen. Veel grondstoffen die we gebruiken komen nu uit het buitenland. In een circulaire economie zijn we veel minder afhankelijk van nieuwe grondstoffen (uit het buitenland). Producten die in een lineaire economie na gebruik worden vernietigd of verbrand, worden in een circulaire economie gebruikt om grondstoffen uit te halen. Dit leidt tot andere productontwerpen, andere productieprocessen en andere verdienmodellen. Hoewel de overgang naar een circulaire economie vraagt om nieuwe vaardigheden op allerlei niveaus en over de hele keten, heeft deze overgang per saldo een positief effect op de werkgelegenheid. Bovendien levert een circulaire economie een substantiële bijdrage aan de energie- en klimaatdoelen. Bij hergebruik van materialen in nieuwe toepassingen letten we op de gezondheidseffecten en effecten op de kwaliteit van bodem, water, lucht en biodiversiteit. Circulariteit kan doorwerken in de uitvoering van alle in deze Omgevingsvisie opgenomen thema's. Dit thema zal dus altijd een rol spelen bij de uitwerking van de Omgevingsvisie in programma's.

(blz. 92)

2050: een duurzame en circulaire economie

(blz. 167)

De rol van VTH kan sterk verschillen. Bij bepaalde thema's zoals energietransitie of circulaire economie, wordt de inzet van VTH onder de huidige regelgeving vooral bepaald door landelijke regels. Onder de Omgevingswet wordt de eigen beleidsruimte van de provincie vergroot. De rol van landelijke regelgeving blijft hierbij echter redelijk groot. We gaan de mogelijkheden die hierbij ontstaan voor eigen provinciale VTH-beleidsruimte de komende jaren verkennen.

Startpakket (december 2023)

De transitie naar duurzame energie en een circulaire economie heeft ingrijpende gevolgen voor de ruimtelijke inrichting van ons land. De infrastructuur die nodig is om de duurzaam opgewekte energie en grondstoffen op te slaan en te transporteren naar huishoudens, bedrijven, havengebieden en mainports vraagt om een flinke versterking. Hier is ruimte voor nodig, zowel boven als onder de grond.

Een tussenstap naar een circulaire economie in 2050 is de ambitie om in 2030 50% minder grondstoffen te gebruiken. Daarvoor zijn maatregelen nodig zodat we minder grondstoffen gebruiken (al dan niet met vervangende grondstoffen), producten langer gebruiken en meer hergebruiken. Deze transitie vraagt om een systeemverandering waarin de productieketen gesloten wordt. Een belangrijk aspect van de circulaire economie is de biobased economie. Daarvoor is een vitale ondergrond cruciaal, want de bodem vormt letterlijk en figuurlijk de basis voor deze economie.

Er is vraag naar ruimte voor grootschalige bedrijfsvestigingen en industrie, met de bijhorende milieuruimte op het gebied van geluid, luchtkwaliteit en veiligheid. Deze vloeit deels voort uit de voortgaande economische ontwikkeling (zoals de toenemende e-commerce in Nederland), maar ook uit de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire

economie. Het gaat om het behoud van in ieder geval het huidige areaal aan ruimte dat bestemd is voor economische activiteit op bedrijventerreinen. Daarnaast zal rekening gehouden moeten worden met een aanvullende behoefte voor nieuwe economische activiteiten en economische transities. Een onderzoek door het EIB/BCI uit 2019 schat deze behoefte tot en met 2030 op circa 7.000 ha. Hierbinnen valt de ruimte voor industrie, grootschalige bedrijfsvestigingen maar ook breder voor bedrijventerreinen en campussen. Per provincie is de kwalitatieve verdeling maatwerk, gekoppeld aan de specifieke kenmerken. Voor de periode na 2030 is een nadere verkenning nodig, die ook gekoppeld is aan de transities naar een circulaire economie en duurzame energie.

Voor de circulaire economie is langs corridors, in de industriële clusters en mainports ruimte nodig voor het vervoeren, opslaan en recyclen van grondstoffen. Zeker in de transitiefase is hier extra ruimte voor nodig. Onzeker is nog de precieze betekenis van de transitie naar een circulaire economie, en breder de economie van de toekomst. Veel is nog onbekend in de energie- en grondstoffentransitie. Om de stap naar een weerbare, circulaire economie te kunnen maken, moeten we zorgen dat concrete keuzes ruimte laten voor toekomstige ontwikkelingen. De ministeries van IenW en BZK gaan in samenwerking met andere departementen onderzoek doen om beter inzicht te krijgen in de ruimtelijke effecten van de circulaire economie. De resultaten dragen bij aan beleidsontwikkeling en ruimtelijke planvorming.

Landelijk zal er tot 2030 voldoende ruimte zijn voor bedrijvigheid op bedrijventerreinen. Een deel van de ruimte voor bedrijventerreinen die in Perspectief 2 staat beschreven is ruimte voor bedrijventerreinen en campussen in de stedelijke context. Per provincie is de kwalitatieve verdeling maatwerk, gekoppeld aan de specifieke kenmerken. Voor de periode na 2030 is nadere verkenning nodig, ook gekoppeld aan de transities naar een circulaire economie en duurzame energie.